

Gerard Poldervaart
gerard.poldervaart@fruitmagazine.eu

In veel Zuid-Europese landen beschermen netten de peren tegen hagelschade. Foto's: EFM

Nederland: hoogste producties, maar kleinste marge bij teelt Conference

Info

CSO

De gegevens in dit artikel zijn ontleend aan het onderzoeksrapport met de titel *Costs, prices and competitiveness in the pear supply chain: An analysis of the primary European production systems*. Dit rapport is uitgegeven door het Italiaanse CSO (Centro Servizi Ortofrutticoli).

Nederlandse perentelers halen in vergelijking met collega's uit andere Europese teeltgebieden de hoogste producties per hectare. Door deze hoge producties ligt de kostprijs per kilo laag. Echter, ook de prijs die de teler voor zijn Conference-peren ontvangt, ligt 6 tot 10 cent lager dan elders in Europa. De marge, het verschil tussen opbrengsten en kosten, is daardoor lager dan in veel andere productiegebieden van Conference.

In 2009 deed de Universiteit van Bologna (Italië) onderzoek naar de verschillen in kosten, opbrengsten en rendement tussen de belangrijkste Europese perenteeltgebieden. Eind mei 2010 werden de resultaten bekendgemaakt. De onderzochte gebieden waren: de provincie Rovigo in de regio Veneto en de provincies Modena en Ferrara in de regio Emilia Romagna – alle in Italië – de streken Lleida en Girona in de Spaanse regio Catalonië, het Loire-gebied en de Provence in Frankrijk, Vlaams België en de Betuwe in Nederland. In alle gebieden bezochten de onderzoekers één of enkele voor die streek representatieve bedrijven en verzamelden ze nauwgezet informatie over kosten, producties, arbeidsbehoefte, enzovoort.

Productie per hectare

De productie per hectare op het moment dat de bomen volgroeid zijn, loopt uiteen van 25 ton bij een aanplant van 2.000 bomen per hectare in de Spaanse streek rond Lleida tot 50 ton bij een V-haagsysteem met 2.500 bomen per hectare of zelfs 55 ton bij een snoerbometaanplant van 7.000 bomen per hectare in Nederland. Ook in België ligt de productie met 45 ton per hectare op een hoog niveau. Frankrijk en Italië nemen een middenpositie in met een productieniveau van 38 tot 40 ton per hectare. In tabel 1 staan de onderzochte teeltgebieden met enkele van de belangrijkste kenmerken en uitgangspunten die in het onderzoek zijn gebruikt.

Kosten per kilo

De belangrijkste parameter in een onderzoek naar de verschillen in kosten en opbrengsten tussen diverse teeltgebieden is de kostprijs per kilo product. De productie per hectare heeft een grote invloed op de kostprijs per kilo. Zo kan het gebeuren dat landen met een hoge kostenstructuur, zoals Nederland en België, dankzij de hoge producties per hectare toch

Tabel 1. Overzicht van de bij het onderzoek betrokken teeltgebieden en enkele van de bij de berekening gebruikte uitgangspunten in de teelt van Conference

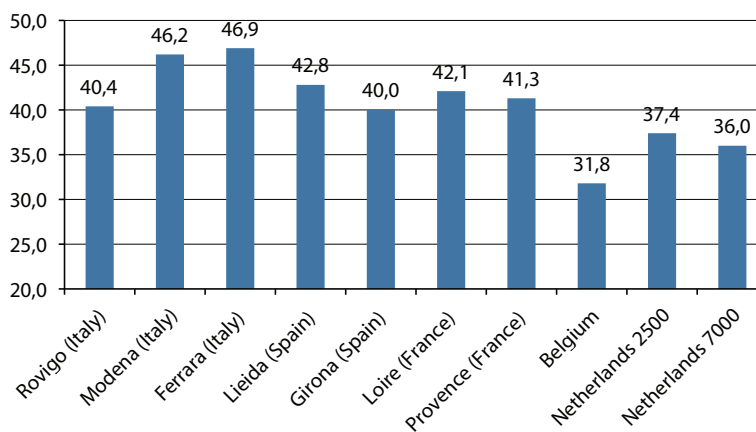
Teeltgebied / Uitgangspunt	Rovigo (Italië)	Modena (Italië)	Ferrara (Italië)	Lleida (Spanje)	Girona (Spanje)	Loire (Frankrijk)	Provence (Frankrijk)	België	Nederland	Nederland
Boomvorm	spil	spil	spil	axe-central	axe-central	palmet	gobelet	spil	V-haag	snoerboom
Hagelnet	ja	ja	ja	nee	nee	ja	ja	nee	nee	nee
Bomen/hectare	2.700	2.500	3.500	2.000	2.500	2.000	1.450	1.800	2.500	7.000
Productie/hectare (in ton)	40	38	38	25	26	40	38	45	50	55

een lage kostprijs per kilo hebben. België heeft met 31,8 cent per kilo de laagste kostprijs (zie figuur 1). In Modena en Ferrara (Italië) is de kostprijs het hoogst, met respectievelijk 46,2 en 46,9 cent per kilo. De genoemde kostprijs is de prijs tot en met de oogst, dus exclusief koelen, sorteren en verpakken.

Arbeidskosten

Verschillen in kostprijs worden bepaald door een groot aantal factoren. Dit zijn onder meer de productie per hectare, kosten voor gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen, afschrijving van de boomgaard, toegerekende kosten voor bedrijfsgebouwen en machines en de arbeidskosten. Vooral de arbeidskosten verschillen sterk tussen de diverse teeltgebieden (zie tabel 2). Die voor de pluk lopen uiteen van € 7,- per uur in Spanje tot € 12,- in Nederland en Frankrijk. Verschillen in arbeidskosten ontstaan on-

Figuur 1. Kostprijs van Conference (in eurocent per kilo) in de onderzochte teeltgebieden

Tabel 2. Kosten voor gezinsarbeid en vreemde arbeid in de teelt van Conference in de onderzochte teeltgebieden

Teeltgebied	Gezinsarbeid		Vreemde arbeid	
	machinale werkzaamheden en snoei	overige werkzaamheden inclusief pluk	machinale werkzaamheden en snoei	overige werkzaamheden inclusief pluk
Rovigo (Italië)	€ 10,21	€ 7,71	€ 11,50	€ 9,00
Modena (Italië)	€ 11,58	€ 8,38	€ 13,50	€ 10,30
Ferrara (Italië)	€ 12,03	€ 8,03	€ 13,50	€ 9,50
Spanje	€ 7,60	€ 4,60	€ 10,00	€ 7,00
Loire (Frankrijk)	€ 14,18	€ 9,65	€ 16,00	€ 11,50
Provence (Frankrijk)	€ 10,62	€ 9,44	€ 15,58	€ 12,10
België	€ 9,22	€ 8,75	€ 10,00	€ 9,53
Nederland	€ 14,17	€ 11,17	€ 15,00	€ 12,00

Tabel 3. Overzicht van arbeidsinput, kosten per hectare, kosten per kilo product, gerealiseerde opbrengsten per kilo en de marge in de teelt van Conference in de onderzochte teeltgebieden

Teeltgebied	Rovigo (Italië)	Modena (Italië)	Ferrara (Italië)	Lleida (Spanje)	Girona (Spanje)	Loire (Frankrijk)	Provence (Frankrijk)	België	Nederland	Nederland
Bomen/hectare	2.700	2.500	3.500	2.000	2.500	2.000	1.450	1.800	2.500	7.000
Productie/hectare (in ton)	40	38	38	25	26	40	38	45	50	55
Arbeid exclusief oogst (in uren)	385	354	389	247	232	401	313	612	587	564
Plukprestatie (in kilo/uur)	115	100	100	100	110	130	120	180	175	180
Oogst (in uren)	348	380	380	250	236	308	317	250	286	306
Arbeid inclusief oogst (in uren)	733	734	769	497	468	709	630	862	873	870
Totale kosten/hectare	€ 16.166	€ 17.571	€ 17.816	€ 10.709	€ 10.398	€ 16.833	€ 15.690	€ 14.317	€ 18.692	€ 19.774
Totale kosten/kilo	€ 0,404	€ 0,462	€ 0,469	€ 0,428	€ 0,400	€ 0,421	€ 0,413	€ 0,318	€ 0,374	€ 0,360
Gemiddelde opbrengstprijs	€ 0,46	€ 0,50	€ 0,50	€ 0,50	€ 0,48	€ 0,46	€ 0,50	€ 0,38	€ 0,40	€ 0,40
Marge	€ 0,056	€ 0,038	€ 0,031	€ 0,072	€ 0,080	€ 0,039	€ 0,087	€ 0,062	€ 0,026	€ 0,040

Materiaalkosten

Tussen de productiegebieden blijkt er een groot verschil te zijn in kosten voor meststoffen, gewasbeschermingsmiddelen en water. De totale materiaalkosten per hectare lopen uiteen van rond de € 4.000,- in Frankrijk tot iets meer dan € 1.600,- in België. In de noordelijke teeltgebieden gaat het vooral om kosten voor gewasbeschermingsmiddelen. In bijvoorbeeld Spanje zijn de kosten voor irrigatiewater hoog en in Emilia Romagna (Italië) die voor meststoffen, inclusief chelaten om ijzerebrek te voorkomen.

der andere doordat in sommige landen scholieren of gepensioneerden tegen gunstige voorwaarden en dus tegen lage kosten kunnen plukken.

Wat de totaal benodigde uren betreft, verschillen Nederland en België niet veel. Maar door de lagere loonkosten zijn de totale arbeidskosten in België (€ 9.000,- per hectare) zo'n € 2.000,- lager dan in Nederland (€ 11.000,- per hectare). De hoge productie per hectare, de grote plukprestatie en de in vergelijking met bijvoorbeeld Frankrijk en Nederland lagere loonkosten zijn de belangrijkste factoren voor de gunstige Belgische kostprijs.

Rendement

De onderzoekers hebben in alle onderzochte teeltgebieden niet alleen de kosten, maar ook de opbrengsten in beeld gebracht. In Zuid-Europa is het heel gebruikelijk dat telers hun product aan de coöperatie overdragen en aan het eind van het seizoen een nettoprijs krijgen uitbetaald. In Nederland en België krijgen de telers een brutodagprijs voor hun verkochte product. Om de prijzen vergelijkbaar te maken, hebben de onderzoekers over een periode van drie jaar prijzen verzameld en hieruit een gemiddelde prijs berekend. Voor Nederland en België zijn de kosten voor koelen, sorteren en verkoop van de brutoverkoopprijs afgetrokken om te komen tot een prijs die te vergelijken is met de netto-uitbetaalprijs van Zuid-Europese coöperaties.

De nettoprijs die de telers voor hun Conference ontvangen, is in België met € 0,38 per kilo het laagst en in Italië, Frankrijk en Spanje met € 0,46 tot € 0,50 per kilo het hoogst (zie tabel 3). De marge tussen de netto-opbrengstprijs en de kostprijs per kilo is het hoogst in het Franse teeltgebied de Provence, namelijk 8,7 cent per kilo. Daarop volgt Spanje met 7,2 tot 8 cent per kilo (zie tabel 3 en figuur 2). Nederland kent vanwege de hoge productie een lage kostprijs. Maar in vergelijking met andere teeltgebieden ontvangen telers in Nederland lagere prijzen voor hun

product, waardoor de marge geringer is dan in veel andere gebieden.

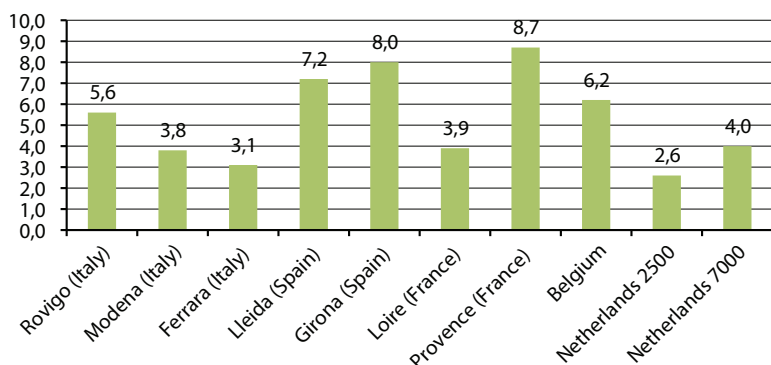
Discussie

In alle onderzochte teeltgebieden ligt de gemiddelde prijs die telers voor hun Conference ontvangen, volgens de onderzoekers boven de kostprijs. In alle gebieden is de teelt van Conference dus rendabel. Wel merken de onderzoekers op dat in Nederland en België de opbrengstprijzen meer fluctueren dan in Zuid-Europa en dat deze prijzen sterk afhankelijk zijn van de situatie op exportmarkten als Rusland. Het rendement hangt nauw samen met de productie per hectare. Wat dit betreft hebben landen met een laag productieniveau een voordeel ten opzichte van landen met een hoog productieniveau. Immers, het is makkelijker om door verbetering van de teelttechniek de productie te doen stijgen van 25 naar 30 ton dan van 50 naar 55 ton per hectare.

Plukprestatie

Het aantal kilo's dat per uur wordt geplukt, verschilt sterk tussen de gebieden. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt door een verschil in de manier van werken. In Zuid-Europese landen wordt tijdens de pluk ook gesorteerd. Goede en minder goede peren worden in aparte kisten gedaan. In Nederland en België gebeurt dit niet, waardoor er per uur meer kilo's geplukt kunnen worden.

Figuur 2. Verschil tussen opbrengsten en kosten (de marge) van Conference (in eurocent per kilo) in de onderzochte teeltgebieden

Door verschillen in loonkosten en plukprestaties verschillen de arbeidskosten sterk tussen de onderzochte teeltgebieden.